

Gemeente: koester je pleegouders!

In 2016 heeft het Jeugdplatform al eens eerder advies gegeven aan de gemeente en instellingen over pleegzorg. De ondersteuning van pleegouders was toen één van de onderwerpen waar toen aandacht voor was. Begin 2019 zagen we dat er weer signalen binnenkwamen die specifiek gingen over de ondersteuning van pleegouders. Zo bleken verschillende pleegouders niet tevreden over de training, informatie en begeleiding die zij krijgen. De kans op afhaken is dan groter (circa 1 op de 3 pleegouders stopt vroegtijdig), terwijl de vraag naar pleeggezinnen alleen maar stijgt. Een belangrijke zaak dus om er voor te zorgen dat de kans op afhaken zo klein mogelijk wordt. Reden genoeg om hier met pleegouders over door te praten en op te halen wat hun behoeften precies zijn. Dat geeft de gemeente weer inzicht in waar haar beleid zich meer op kan en moet focussen.

Dat dit een actueel onderwerp is, blijkt ook uit de rapportage die in het voorjaar van dit jaar is verschenen over 'De Wetsevaluatie Verbetering Positie Pleegouders'. Het doel van de evaluatie was om inzicht te creëren in hoe de wet uitpakt in de praktijk. Er zijn verschillende aanbevelingen gedaan, die deels overeenkomen met de aanbevelingen uit dit verslag.

Een veelgehoord knelpunt is dat pleegouders zich onvoldoende gesteund en/of gehoord voelen.

Behoeften van pleegouders

Dit heb ik nodig om mijn taak als pleegouder goed te kunnen uitvoeren.....

Met deze zin als uitgangspunt hebben de ouders met elkaar gebrainstormd en gedeeld wat hen nou écht zou helpen als pleegouder en waardoor zij de zorg voor hun pleegkind (nog) beter kunnen doen en/of volhouden. Aan de hand daarvan zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd.

➤ **Zorg voor goede matching en begeleiding**

Als je het hebt over de matching tussen pleeggezin en pleegkind is het belangrijk om al vóór de plaatsing te inventariseren welke competenties er in het gezin aanwezig zijn en welke nog aangevuld moeten worden in het aanstaande pleeggezin. Wanneer pleegouders weten wat hen te wachten staat en waar ze eventueel nog kunnen ontwikkelen, komt dit de matching ten goed. Wat betreft de matching tussen pleegouders en de pleegzorgwerker, is het momenteel zo dat pleegouders een pleegzorgwerker toegewezen krijgen. Maar is er meer behoefte aan een goede matching aan de start. Voor pleegouders is het belangrijk dat er een

klik is en de werkwijze aansluit op hun behoeften. Ook komt het voor dat pleegouders door de jaren heen meerdere pleegzorgwerkers zien komen en gaan. Hierin is het belangrijk om te zorgen voor een goede overdracht. Bij crisispleegzorg is er meer behoefte aan nazorg, bijv. door een telefoontje.

➤ **Een besluit moet niet te lang op zich laten wachten**

Een pleegouder vertelt dat wanneer er nog geen definitief besluit is over waar een pleegkind definitief opgevangen gaat worden, behandeling nog niet kan beginnen. Als dit besluit een aantal weken of zelfs maanden op zich laat wachten, is dat niet alleen enorm onwenselijk voor het kind, maar ook voor de pleegouder kan dit erg belastend zijn. Snelle besluitvorming, zal daarom in het belang zijn van het kind, maar ook van de pleegouder.

➤ **Zorg voor duidelijke en complete informatie-uitwisseling**

Voor pleegouders is het prettig én nodig om goed op de hoogte te zijn van eigenschappen/kenmerken van een kind en wat het betekent om een kind met een rugzakje in huis te nemen. Dit kan gaan over ervaringen, trauma's of beperkingen, maar ook over allergieën, wat een kind heel erg leuk vindt, etc. Daarnaast is er behoefte aan informatie over meer praktische zaken, zoals: zorgverzekering, voorrangregelingen, recht op voorzieningen en informatie over lotgenotennetwerken voor (h)erkenning. Een concrete oplossing zou het structureel organiseren van informatieavonden zijn en een goed bereikbare helpdesk (bijv. van het NVP) voor vragen.

➤ **Zorg dat pleegzorgwerkers flexibel en goed bereikbaar zijn**

Veel pleegouders lopen tegen het feit aan dat pleegzorgwerkers vrijwel alleen maar tussen 9-17 uur werken en bereikbaar zijn. Dat afspraken alleen overdag plaats kunnen vinden is voor veel ouders dan ook erg lastig, want er moet vrij worden gevraagd van werk. Zij hebben behoefte aan meer flexibiliteit, bijv. door ook 's avonds af te kunnen spreken en op een locatie die voor hen prettig is. Ook lopen verschillende pleegouders er tegenaan dat er niet altijd iemand bereikbaar is van de pleegzorgorganisatie. Uiteraard begrijpen zij dat dit niet altijd de 'eigen' pleegzorgwerker zou zijn, maar voor acute zaken zouden zij graag iemand willen kunnen bereiken. Zij hadden dan ook het idee van een noodnummer. Kortom: werk vraaggericht en zorg ervoor dat de beschikbaarheid van ouders leidend is, niet andersom.

➤ **Ondersteun pleegouders bij het gedrag van een kind: hoe ga je daar mee om?**

Veel pleegkinderen hebben een hoop meegemaakt en komen plots in een nieuw (tijdelijk)

gezin terecht. Hierdoor kan een kind zich op een bepaalde manier gaan gedragen, wat voor een pleegouder soms lastig te begrijpen is. Verschillende pleegouders geven aan dat zij het prettig zouden vinden om hier in ondersteund te worden. Dit kan of door middel van een training, maar ook in praktische zin, dat er iemand komt helpen. Pleegouders geven ook aan het fijn te vinden om hun frustraties en zorgen te kunnen bespreken met de pleegzorgwerker en samen uit te zoeken wat ze daar oplossingsgericht mee kunnen doen.

➤ **Zet scholing/training in om pleegouders te ondersteunen, eventueel ook al voor plaatsing**

Een behoefte van pleegouders is dat ook het netwerk betrokken kan worden bij de trainingen die worden gegeven door de pleegzorgorganisatie. Het kan hier gaan om bijvoorbeeld de partner van een pleegouder (die formeel geen pleegouder is), maar ook een goede vriend(in) van de familie die een belangrijke rol speelt in het gezin. Ook deze mensen kunnen een belangrijke bijdrage leveren, maar mogen tot op heden niet naar de trainingen komen. Het komt ook voor dat trainingen niet doorgaan als er te weinig aanmeldingen zijn. Pleegouders geven aan dat zij het prettig vinden als de pleegzorgorganisatie hen ondersteund bij het kunnen verkrijgen van de kennis die zij nodig hebben, ook als een training niet door gaat. Er is o.a. vraag naar kennis over omgang met woede-uitbarstingen, hechtingsstoornissen, verlatingsangst, vragen van pleegkind over uithuisplaatsing. Een concreet voorbeeld dat pleegouders noemen is het structureel organiseren van momenten waarop pleegouders elkaar kunnen treffen (bijv. 1x per kwartaal) en elkaar op die manier kunnen helpen en ondersteunen.

➤ **De frequentie van het contact met de begeleiders moet op maat**

Vanuit verschillende pleegouders zijn er verschillende behoeften als het gaat om de frequentie in het contact met de pleegzorgwerker. De ene pleegouder vertelt dat zij graag meer contact had gehad met de pleegzorgwerker, omdat ze elkaar maar enkele keren gezien hebben. Wie de pleegzorgwerker nu precies is, is haar ook niet duidelijk. Een andere pleegouder vertelt juist dat zij in het begin een beetje 'gek' werd van de hoeveelheid afspraken die zij had, om de twee weken. Daarom zeggen beide ouders: kijk naar waar de behoefte is en pas de frequentie daar op aan. De een heeft nou eenmaal meer behoefte aan contact dan de ander.

➤ **Zorg voor afspraken en handvaten over hoe er wordt omgegaan met biologische familie, ook als pleegouders voogdij hebben**

Verschillende pleegouders vertellen dat hun pleegkind regelmatig gespannen of verdrietig

terugkomt van een bezoek aan de biologische ouders. Vanuit de pleegzorgorganisatie ervaren zij onvoldoende of geen ondersteuning of handvaten om hier mee om te gaan. Hier is wel behoefte aan. Ook hebben pleegouders in sommige gevallen zelf overleg met de biologische ouders over bezoeken. Dit contact kan erg intensief en moeilijk zijn, vooral bij ingewikkelde familiesystemen bij netwerkplaatsing. Ook hier zouden pleegouders graag ondersteuning bij krijgen. Bijv. door de omgang met biologische ouders te begeleiden vanaf de plaatsing en te zorgen voor een goede overdracht. Houd hierin ook oog voor de belangen van het pleeggezin. Pleegouders hebben soms het gevoel dat er te veel nadruk wordt gelegd op de rechten van de biologische ouders en dat er daardoor te veel wordt gevraagd van het pleeggezin.